

Komentarz ekonomiczny

Oficjalny początek kampanii wyborczej

Piotr Bielski, tel. 691 393 119, piotr.bielski@santander.pl

Bartosz Białas, tel. 517 881 807, bartosz.bialas@santander.pl

Cezary Chrapek, CFA, tel. 887 842 480, cezary.chrapek@santander.pl

Marcin Luziński, tel. 510 027 662, marcin.luzinski@santander.pl

Prezydent Andrzej Duda ogłosił, że wybory parlamentarne odbędą się 15 października 2023 r. Ogłoszenie daty wyborów jest równoznaczne z oficjalnym rozpoczęciem kampanii wyborczej. Z rozpisania przez nas poniżej kalendarza wynika, że wyłonienie nowego rządu po wyborach możliwe jest w optymistycznym scenariuszu na przełomie listopada i grudnia, w pesymistycznym pod koniec stycznia. Gdyby układ sił w parlamencie uniemożliwił wybranie nowego rządu, kolejne przedterminowe wybory odbędą się najpóźniej na początku marca 2024.

Uśrednione wyniki sondaży wskazują na stopniowy spadek poparcia dla partii rządzącej, która jednak nadal cieszy się największym poparciem Polaków, ok. 36%. Takie poparcie oznacza niewielkie szanse na ponowne zdobycie liczby mandatów w Sejmie gwarantujących samodzielną większość. Szanse te mogłyby jednak wzrosnąć, gdyby któreś z partii opozycyjnych nie zdołały przekroczyć progu wyborczego i wejść do Sejmu. W przypadku partii opozycyjnych tendencje poparcia w ostatnich tygodniach ulegały sporym wahaniom. W efekcie, na tym etapie wszelkie przewidywania dot. wyniku wyborów obciążone są naszym zdaniem ogromną niepewnością.

Prezydent Andrzej Duda ogłosił, że wybory parlamentarne odbędą się 15 października 2023 r. Ogłoszenie daty wyborów jest równoznaczne z oficjalnym rozpoczęciem kampanii wyborczej.

To oznacza, że w najbliższych dniach partie polityczne będą decydować o tym, w jakich konfiguracjach i koalicjach wystartują w wyborach, żeby móc zacząć zbierać podpisy popierające zgłoszenia kandydatów na listach wyborczych. Termin rejestracji list kandydatów przez komitety wyborcze mija 6 września.

Kalendarium

W tabeli na następnej stronie przedstawiamy kalendarzowe ramy dalszych wydarzeń w ramach procesu wyborczego i procedury tworzenia rządu po wyborach. Wskazane daty „nie później niż” oznaczają maksymalne terminy poszczególnych etapów wynikające z zapisów Konstytucji RP. Faktyczne decyzje na każdym z etapów mogą zapadać szybciej.

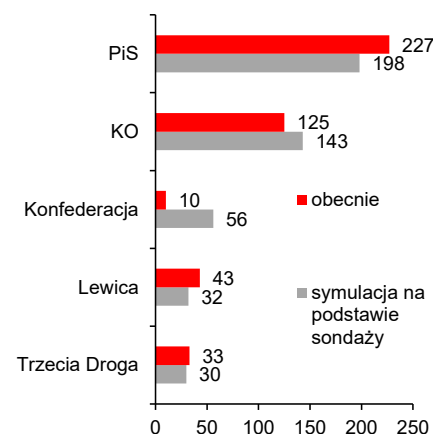
Na tej podstawie oceniamy, że **pewność co do tego, jak będzie wyglądał nowy rząd po wyborach, uzyskamy w optymistycznym scenariuszu na przełomie listopada i grudnia, w pesymistycznym pod koniec stycznia.** Gdyby układ sił w parlamencie uniemożliwił uchwalenie wotum zaufania dla nowego rządu, kolejne przedterminowe wybory odbędą się najpóźniej na początku marca 2024 r.

Sondaże

Według wyników sondaży z ostatnich tygodni agregowanych przez portal [Politico](#) (zob. wykres poniżej), Prawo i Sprawiedliwość nadal cieszy się największym poparciem Polaków, ok. 36%. Poparcie dla Koalicji Obywatelskiej to ok. 30%. Na trzecim miejscu jest Konfederacja z ok. 13%, dalej Lewica (ok. 10%) i Trzecia Droga (ok. 9%).

Poparcie dla PiS jest w umiarkowanym trendzie spadkowym i na obecnym poziomie daje raczej niewielkie szanse na ponowne zdobycie liczby mandatów w Sejmie (>230) gwarantującej samodzielną większość. Szanse te mogłyby jednak wzrosnąć, gdyby któraś z partii opozycyjnych nie zdołała przekroczyć progu wyborczego i wejść do Sejmu. Próg wyborczy dla pojedynczych partii to 5%, dla koalicji to 8%. W przypadku partii opozycyjnych tendencje poparcia w ostatnich tygodniach ulegały sporym wahaniom. **W efekcie, na tym etapie wszelkie przewidywania dot. wyniku wyborów obciążone są naszym zdaniem ogromną niepewnością.**

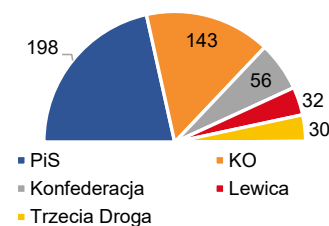
Liczba mandatów w Sejmie

Źródło: sejm.gov.pl, Politico, Santander

Wykres obrazujący obecną sytuację pomija małe kluby poselskie i postów niezależnych.

Symulacja podziału mandatów po wyborach na podstawie sondaży uśrednionych przez Politico:

Źródło: sejm.gov.pl, Politico, Santander

Założono jeden mandat dla przedstawiciela mniejszości niemieckiej

Departament Analiz Ekonomicznych:

al. Jana Pawła II 17, 00-854 Warszawa

email: ekonomia@santander.pl

www: santander.pl/serwis-ekonomiczny

Piotr Bielski 691 393 119

Bartosz Białas 517 881 807

Cezary Chrapek, CFA 887 842 480

Marcin Luziński 510 027 662

Grzegorz Ogonek 609 224 857

Według naszych oszacowań, wynik wyborów zgodny z obecnym trendem z sondaży opublikowanym przez portal Politico (na podstawie sondaży do 31 lipca), dałby PiS zwycięstwo i 198 mandatów w Sejmie, podczas gdy Koalicja Obywatelska zdobyłaby 143 mandaty, Konfederacja 56, Lewica 32, a Trzecia Droga 30. Podkreślamy, że nie jest to nasza prognoza wyniku wyborów, a jedynie szacunek liczby mandatów na podstawie najnowszych sondaży, które przez najbliższe dwa miesiące będą jeszcze ulegały zmianom.

Linia czasu kluczowych wydarzeń politycznych:

Ogłoszenie daty wyborów / oficjalny start kampanii wyborczej	08/08/2023
Termin rejestracji list wyborczych przez komitety	06/09/2023
Wybory do Sejmu i Senatu RP	15/10/2023

Kolejne kroki w procedurze wyłaniania rządu wynikające z Konstytucji: **Nie później niż:**

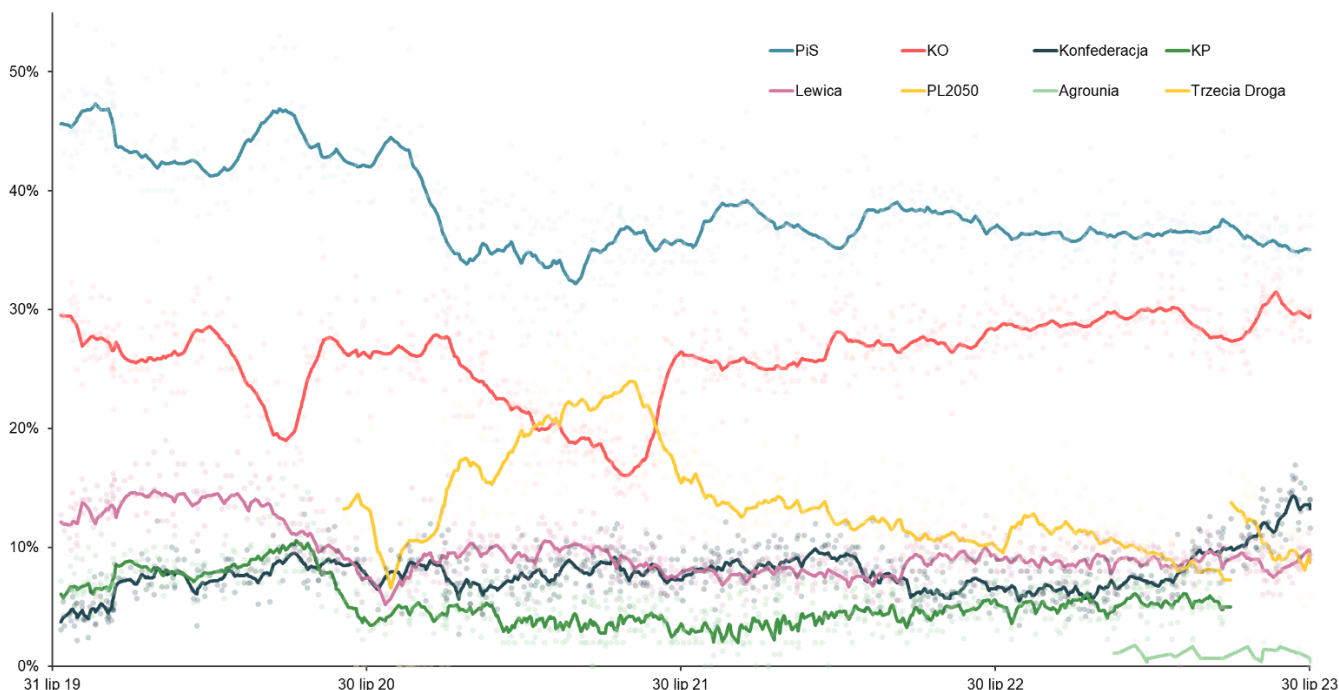
Pierwsze posiedzenie Sejmu (max +30 dni)	14/11/2023
Powołanie premiera i rządu przez prezydenta (max +14 dni)	28/11/2023
Expose premiera, głosowanie wotum zaufania dla rządu (max +14 dni) [bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów] <i>Jeżeli rząd nie uzyska wotum zaufania, wówczas:</i>	12/12/2023
I procedura rezerwowa: wybór premiera i rządu przez Sejm (max +14 dni) [bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów] <i>Jeżeli rząd nie uzyska wotum zaufania, wówczas:</i>	26/12/2023
II procedura rezerwowa: prezydent powołuje premiera i rząd (max +14 dni)	09/01/2024
Expose premiera, głosowanie wotum zaufania dla rządu (max +14 dni) [większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów] <i>Jeżeli rząd nie uzyska wotum zaufania, wówczas:</i>	23/01/2024
Przedterminowe wybory (max +45 dni)	08/03/2024

Kolejne istotne wydarzenia polityczne:

	Data:
Wybory samorządowe	7, 14 lub 24 kwietnia 2024
Wybory do Parlamentu Europejskiego	9 czerwca 2024
Wybory Prezydenta RP	II połowa 2025

Źródło: opracowanie własne Santander

Preferencje wyborcze Polaków wg wyników sondaży do 31 lipca (trend filtru Kalmana):

Źródło: Politico, <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/poland/>

Trafność sondaży

Poniżej prezentujemy zestawienie trafności sondaży przedwyborczych w Polsce na podstawie danych zebranych przez portal [politico.eu](https://www.politico.eu).

Trafność sondaży na podstawie danych politico.eu (wartości dodatnie wskazują przeszacowanie, a wartości ujemne niedoszacowanie):

	Pollster	Kantar Public	Social Changes	CBOS	Indicator	Estymator	IBRiS	IBSP
PiS	-2,3	-4,3	-2,4	7,6	-15,1	0,8	1,2	-3,0
KO	-1,8	-2,7	-5,0	-5,9	-11,1	-2,6	-4,8	0,6
Konfederacja	0,0	2,0	0,7	0,1	-4,4	-0,6	-0,1	2,4
Koalicja Polska	0,2	-1,9	-1,2	-2,1	-1,7	0,9	0,0	1,1
SLD	1,9	-0,4	2,9	-1,9	-1,1	1,8	1,0	3,9

Źródło: Politico, <https://www.politico.eu/europe-poll-of-polls/poland/>

Średnia różnica poparcia partii politycznych z ostatnich sondaży opublikowanych przed wyborami parlamentarnymi z 2019 r., europejskimi z 2019 r. i prezydenckimi z 2020 r. i poparcia osiągniętego przez te partie podczas ww. wyborów. Różnice wyrażone w punktach procentowych.

Po uśrednieniu powyższych wyników nasze porównanie wskazuje, że przed wyborami parlamentarnymi i europejskimi z 2019, a także prezydenckimi z 2020, sondaże najbliższe wynikom dostarczyła pracownia Estymator (średnie przeszacowanie o 0,1 pp). Duża trafność cechowała też sondaże pracowni Pollster (-0,4 pp) i IBRiS (-0,5 pp).

Porównanie trafności sondaży wyborczych oferuje również portal sprawdzamysondaze.pl, który w swojej metodologii uwzględnia głosy osób niezdecydowanych, rozkładając je proporcjonalnie między partie. Z analiz portalu wynika, że największą trafnością pod względem błędu tącznego (tj. sumy błędów pomiaru dla wszystkich partii politycznych) charakteryzowały się sondaże Kantar Millward Brown - mieli oni drugie najdokładniejsze sondaże w wyborach prezydenckich w 2020 roku i najdokładniejsze sondaże w wyborach parlamentarnych w 2019 roku. Ponadto ich błąd pomiaru wydaje się być stosunkowo stabilny, ponieważ był zasadniczo stały podczas ostatnich dwóch wyborów.

Niniejsza publikacja przygotowana przez Santander Bank Polska S.A. ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi oferty ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna lub sprzedaży jakiegokolwiek instrumentu finansowego. Informacje przedstawione w niniejszej publikacji nie mają charakteru porad inwestycyjnych ani doradztwa. Podjęto wszelkie możliwe starania w celu zapewnienia, że informacje zawarte w tej publikacji nie są nieprawdziwe i nie wprowadzają w błąd, jednakże Bank nie gwarantuje dokładności i kompletności tych informacji oraz nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystywanie tych informacji oraz straty, które mogły w konsekwencji tego wyniknąć. Prognozy ani dane odnoszące się do przeszłości nie stanowią gwarancji przyszłych cen instrumentów finansowych lub wyników finansowych. Santander Bank Polska S.A. jego spółki zależne oraz którykolwiek z jego lub ich pracowników mogą być zainteresowani którąkolwiek z transakcji, papierów wartościowych i towarów wymienionych w tej publikacji. Santander Bank Polska S.A. lub jego spółki zależne mogą świadczyć usługi dla lub zabiegać o transakcje z którąkolwiek spółką wymienioną w tej publikacji. Niniejsza publikacja nie jest przeznaczona do użytku prywatnych inwestorów. Klienci powinni kontaktować się z analitykami Banku oraz przeprowadzać transakcje poprzez jednostki Santander Bank Polska S.A. w jurysdykcjach swoich krajów, chyba że istniejące prawo zezwala inaczej. W przypadku tej publikacji zastrzeżone jest prawo autorskie oraz obowiązuje ochrona praw do baz danych.

W sprawie dodatkowych informacji, dostępnych na życzenie, prosimy kontaktować się z: Santander Bank Polska S.A., Pion Zarządzania Finansami, Departament Analiz Ekonomicznych, al. Jana Pawła II 17, 00-854 Warszawa, Polska, telefon 22 534 1887, e-mail: ekonomia@santander.pl, www.santander.pl